W 1072

EEN
Cort ende warachtich verhael vande ghedenckweerdige gheschiedenisse in Barbaryen, ende vanden grooten slagh ontrent Maroques, gheschiet den 25 Aprilis/1607.

Binnen Maroques hebben inden tijt van elf weken drie verscheyden Coninghen gheregeert.

Nae de Copye

In s'Graven-haghe,

By Hillebrant Jacobsz. woonende aende Marckt.

Anno M. DC. VII.

Cort verhael vande ghedenckweerdighe gheschiedenisse in Barbaryen, ende vande groote slagh ontrent Maroques, ghedaen den vijf en twintichsten Aprilis/ 1607.

DEn 8 December 1606. is den Coning Mouley Bufferes van Maroc-
ques, den Sone van Mouley Seck, Coning vā Fees gerencontreert/
Mouley Abdela genoemt / out ontrent 24 Jaren/hebben malcan-
deren ghevonden ontrent twee mylen ende een half buyten Maro-
ques, aen de Zuyt-oost zyde vande stadt / ten neghen uren voor die noene:
Mouley Bufferes was sterck ontrent 25 ofte 26 duysent mannen / soo te voet
als te peerde/by hem hebbende 15 Veltstucken. Mouley Abdela was sterck
ontrent 9 duysent man/met 17 Veltstucken: by hem waren 72 Enghelsche
Soldaten uyte schepen van Capiteyn Feres, Capiteyn Feyts, Capiteyn Bryst,
ende Capiteyn Water-drinckers volck: item 35 Nederlanders van Capiteyn
Ian Fransz. volck van Amsterdam / met noch elf Fransoysen/ die de voorsz.
Engelschen genomen hadden/ de welcke Mouley Seck in Laratche ende Salee
genomen heeft/ende grooten rÿckdom in hare schepen gevonden. Dese heb-
ben hun seer wel gequeten met schieten ende vechtē/om haer vrydom te ver-
crygen/die hun belooft was/doende hun devoir soo wel/datse 'tvolc van Ma-
roques inde vlucht dreven/ende het velt behielden. Daer bleven ontrent 500
mannen doodt van die van Maroques, want t'meeste volck waeren Mouley
Abdela toeghedaen/ soo datse niet en wilden vechten.
Een weynich tÿts daer naer is Mouley Bufferes in de stadt gevlucht/ende
heeft sommigen schat ende eenige Vrouwen uyt zÿn huys genomen/daer hy
stracx mede naer 'tgeberchte is ghevlucht: dan hy wert ontrent het geberch-
te van sommige gerebelleerde Alarbes aengetast/(dit zÿn Boeren) die hem al
zÿn ghelt hebben genomen/ende zÿn Vrouwen naect ontcleet/sulcx dat hy in
eenen corten tÿt van een machtigen Keyser is een arm man geworden. Dese
Boeren lieten hem loopen/eñ hy is alsnoch int geberchte hem onthoudende.
Den selven dach is Mouley Abdela op't Velt gebleven/liggende daer hy den
slagh gewonnen hadde: ende den naevolgenden dach/ te weten/ den 9 dito is
hy met zÿn volck voor de poorten van de Stadt Maroques ghecomen / ende
heeft aldaer zyne tenten geslagen/hem legerēde aende Oostzyde vande stadt.
Den 10 van de selve Maent smorghens/is den victorieusen Coning inde
stadt gecomen/ende was gelogeert in des Conings Paleys: aldaer is hy ge-
bleven tot op den 23 Februarij/1607. Gheduerende dien tÿdt/hebben zÿn
volck veel moetwillicheyt door alle de geheele stadt Maroques bedreven/ seg-
gende: datse de selve met gewelt vā wapenen gewonnen ende verobert had-
den/ 'twelck de inwoonders van de selve stadt seer heeft verdroten: want sy
achten het volck van Fees anders niet dan voor Joden.
Onder tusschen den voorsz. tÿt/dat die van Fees binnen de stadt Maroques
aldus domineerden/ende veel vande Alheydens, dat is te seggen/vande Ede-
luyden huysen beroofden / daerse oock seer grooten buyt uyt-haelden / ende
principalÿck het huys van Alkeyde Ahus, die in't geberchte de vlucht nam/
op zÿn Casteel/om hem daer te berghen: maer hy wiert vervolcht ende zÿn
huys geplondert/eñ hebben daer gecregen 12 duysent rocken eñ cappen van
gouden Laken/Syde eñ ander stof gemaect/met noch 5 ofte 600 Rouaense
balotten Lÿnwaet/'twelck niet te warderen en is: behalven de Edel gesteen-
ten/

ten/met noch anderen coſtelijcken huys-raet eñ gelt. Van daer zijnſe voorts geloopẽ tot op het huys van Alkeyde Hamdtbemmaiſor, daer hebbenſe oock eenẽ grootẽ rijcdom uytgehaelt: eñ meer diergelijcke huysen daer rontomme geplondert ende berooft/ 't welck al te langhe vallen ſoude om te verhalen.

Mouley Abdela dede 9 Alheydens onthoofden / waer onder was den Generael van Mouley Bufferos, genoemt Baſſcha Zioudaer: deſe hoofden heeft hy geſonden naer Fees aen zijn Vader/ ende daer wierden deſe hoofden op ſtaken gheſtelt. Zedert iſſer veel volcx geloopen naer den Coning Mouley Ziden, die is Oom vanden voorſz. Mouley Abdela: eñ deſen Mouley Ziden lach met zijn volck ten halven wege tuſſchen Maroques ende Fees, wachtende oock op zijn goede avontuere. Met deſe gelegentheyt ende d'advertentie vã die vã Maroques, is den voorſz. Mouley Ziden oock naer Maroques gecomen den 22 Feb. eñ heeft zijn Leger ghelept ontrent 2 mylen vande ſtadt. Den ſelven dach/ weſende s'donderdaechs eñ marct-dach inde ſtadt/ hebben de Borgers aen de Noort-weſt eñ Noort-zyde van die ſtadt eenen liſtigen aenſlagh gemaect/ ontrent drie uren voor daechs/ op het huys van den Alkeyde Azus, om dat daer eenen grooten Alkeyde met zijn twee ſonen gelogeert was/ eñ zijn daer in gevallen/ eñ hebben de 3 voornoemde perſonagien vermoort/ eñ de hoofdẽ aẽ Mouley Ziden geſondẽ: van daer zijnſe voorts noch eẽs gelopẽ nae 't huys vã Alkeyde Hamdtbemmaiſor, daer dẽ Generael van 't Leger gelogeert was: ſy meenden hem van gelijcken te doen/ maer hy hadde by hem in 't huys 50 oft 60 ſoldaten van Tituan/ die haer vromelijck geweert hebben tot dat het dach was/ ende doen quamen de Andeloeſen haerlieden ontſetten/ die brochten hem in 't Legher door de ſtadt/ met groot perijckel.

De ſelve nacht dede-men de gevangenẽ uyt-comen/ die ontrent 2000 ſterc waren/ eñ riepen door de ſtadt Vive Mouley Ziden: eñ Mouley Abdela was in de ſtadt/ 't welc eẽ groot oproer maecte. Terwylẽ dit rumoer inde ſtadt duerde/ ſo zijn de Borgers met ſommige ſoldaten van Mouley Ziden, dieſe den ſelven nacht door een poort ingelaten hadden/ aende Noort-zyde uyt-gevallen/ opt regiment van die van Salee, daer 4 ſtuckẽ geſchuts ſtonden/ die ſy namẽ/ eñ ſouden ooc het Legher van Mouley Abdela overvallen hebben / al-waer noch 13 ſtucken ſtonden/ want daer weynich aſſiſtentie van volck was/ ende begonſten al de wijck te nemen/ 't welc wy met onſen oogen aenſagen vã ons huys: dan door de comſte vanden Coning Mouley Abdela, die ſtracks uyt de ſtadt daer nae toe trock/ met ontrent 2000 mannẽ/ eñ met eenige Engelſchen eñ Nederlanders/ die alt'ſamen inde ſtadt waren/ hebbende de 4 ſtucken den voorſz rumoer-meeſter wederõ ontjaecht/ eñ de ſelve te rugge gedreven van daerſe gecomen waren/ tegen hen al ſcharmutſerende tot ontrent 3 uren nae den noene: daer zijn ontrent 3 ofte 400 doodt-gebleven/ ſoo van d'een partye als van d'andere. Ende deſen aenſlagh was ſeer liſtich ende cloeckelijck beleyt/ ten ſcheelde niet veel / ſy ſouden dien dach die van Fees geſlagen hebben.

Den 25 dito vertrock Mouley Abdela naer de Zuyt ende Noortweſt zyde van de ſtadt met al zijn macht: want Mouley Siden was gecomẽ den 24 dito aen de Noortzyde vande ſtadt/ daer Mouley Abdela dien nacht dede ſchieten van ſommige torens ende poorten/ van s'Conings huys daer 't gheſchut op ſtont/ als oock inde ſtadt/ eñ ſettede 2000 ſoldaten in s'Coninghs huys/ om dat tegen de ſtadt te bewaren: met de reſte van zijn volc troc hy buyten om de ſtadt/ langs de mueren henẽ/ eñ ten halven wege comẽde/ hebbẽ malcanderẽ

geraet:

geraect: Die van Fees schoten met 10 oft 12 stucken in haer/ so datse te rugge
weken na de Noortzyde daer haer Leger eñ Mouley Siden was. Die vã Fees
meenden datse de Victorie hadden/ liepen haer na tot dicht aen haer Leger/
eñ haer geschut quã hē van achteren gevolcht/ eñ moestē tusschē 2 hoge mue-
ren eenen engen wech passeren/ daer maer een stuc achter malcanderen conde
gevoert werdē: 'twelc Mouley Siden wel wetēde/ heeft zijn volc wederõ eenē
moet gegeven/ seggende: dat het geschut haer niet en conde beschadigē/ eñ zijn
also wederõ met 4 stuckkens op die van Fees gevallen/ eñ hebbē met al haer
peerde-volc/ 'tvoet-volc van die van Fees overloopen/ die haer stuckē niet en
conden gebruycken/ om haer eygen volcx wille: sulcx datse door haer eyghen
disordre den slagh verloren hebbē. De Borgers staende op de mueren vande
stadt/ wierpense met steenen doot/ eñ vielē vã achter uyt/ sloegē al doot watse
vonden: so datter ontrent 5 ofte 6000 mannē zijn geblevē/ die zijn meest met
de sabel omgebracht: de reste/ wel vã 2000/ die wierdē den 26 eñ 27 ooc meest
al omgebracht/ so datter geen 200 hier van en zijn ontcomen: daer zijn in al-
les ontrēt 7 ofte 8000 man gebleven/ 'twelc noyt in Barbarien gesien en is/
noch gehoort geweest van alsulcken moort: eñ hebbē in 11 weken tijts 3 Co-
ningen binnen Maroques gesiē. Den Coning Mouley Abdela ist ontcomē/ met
sommige van zijn peerde-volck/ eñ is wederom by zijn Vader. Men seyt dat
hy hē wederõ sterck maect: hy heeft 3 ofte 4 schepen in Larathe genomen/ eñ
seggen dat dē eenen is Capiteyn Warri den roover/ die hem eenige jaren inde
Straet onthouden heeft met 32 metalen stuckē: d'ander zijn Nederlanders/
dan ten is noch niet geheel seker: eñ men hout voor gewis/ dat dē Coning vã
Fees wederõ hier comen sal: wat hier inne geschiet/ sal dē tijt leerē. Het gemeē
volc/ eñ die hier te vorens met Mouley Siden waren/ eñ hē de stadt Maroques
hebben helpē winnen/ die beginnen hē nu heel contrari te wesen: want hy en
geeftse alsnoch geē contentemēt noch betalinge. Eñ sy meendē nu hy Coning
was/ dat het lant in vrede zijn soude/ eñ dat den anderē nae Spaengien ofte
Italiē soude gelopē hebbē: eñ houdēt hier voorseker dat dē anderē correspō-
dētie hout met dē Coning vã Spaēgē/ eñ van hē met gelt geassisteert wort.
Desen Coning die nu regeert/ is eē strēg man/ eñ hout nochtãs goede Ju-
stitie in lant/ eñ alle man vreest hē: hy doet ooc veel Alheydens oft Edellupdē
gevangē nemē/ eñ doetse pynigē om gelt te hebbē/ doet ooc vele onthalsen/ so
datmē vreest datter meest al de groote vã Maroques al'ens kēs sullē om hals
comen. Dit volc hier te lande soeckē alle dage eenē anderē Coning te hebbē/
eñ en zijn hare Coningē niet getrou: so dat de oorloge noch niet gedaē en is/
maer nu eerst sal beginnen/ door dese bloetstortinge die nu hier gheschiet is/
waer door 'tvolc op malcanderē verbittert is/ het lãt bedorvē wort/ eñ gro-
ten dieren tijt inbrengt: eē sack tarwe gelt hier binnē Maroques 30 eñ 32 gul-
den/ eñ en is noch niet te becomē/ eñ veel volcx sterft van honger/ eñ al de rest
is costelijck na advenant. In desen slagh zijn doot-gebleven 45 Engelschen/
Capiteyn Feres eñ Capiteyn Feyts: item 18 van onse Nederlanders/ ende 10
Fransoysen/ met noch 35 Spaensche slaven/ diese niet en wilden latē begra-
ven/ eñ wierden vande honden ghegeten; sy zijn seer tyrannich over haer/ om
datse hun met schieten veel quaets deden : ende die noch in't leven zijn/ die
moeten van goede vrienden onderhouden worden/ want van den Coning en
is niet te crygben.

Dit is al het ghene datter ghepasseert is tot den 29 April/ 1607.